

POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zarządowi

w B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Zarządu

w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 25 kwietnia 2024 r., I Ca 165/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 13 grudnia 2023 r., sprostowanym postanowieniem z 22 lutego 2024 r., Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Zarządu w B. na rzecz powoda J.M. kwotę 99.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 31 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty; rozstrzygnął o kosztach procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa –

Sądu Rejonowego w Łasku bliżej określoną kwotę tytułem zwrotu kosztów sądowych związanych z opinią biegłego poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

2. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy w Sieradzu wyrokiem z 25 kwietnia 2024 r. oddalił apelację oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

3. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł pozwany. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Podał, że w sprawie występuje następujące istotne zagadnienia prawne: czy właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, jednak bez związku ze szczegółowymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a Prawa ochrony środowiska, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 tej ustawy? Skarżący podniósł także, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, tj.: przepisów art. 136 ust. 3 Prawa ochrony środowiska (dalej: „p.o.ś.”) w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś. Stwierdził ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) w zakresie zarzutu naruszenia art. art. 481 §1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. oraz art. 455 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś.

4. Powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in.,

że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej mimo obszerności wywodów nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 lub 4 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne było przedmiotem rozbieżności w starszym orzecznictwie. W ostatnim czasie zostały one jednak rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy. W uchwale z 12 kwietnia 2024 r., III CZP 56/23, Sąd Najwyższy stwierdził, że „właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j.Dz.U. z 2024 r. poz. 54), jednak bez związku ze szczególnymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a ustawy - Prawo ochrony środowiska, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 tej ustawy”. Natomiast w uchwale z 6 listopada 2024 r., III CZP 27/24, SN uznał, że „właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska, chociażby zmniejszenie to nie miało związku z ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy”.

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie ma zatem aktualnie przymiotu nowości, nie spełnia tym samym przesłanek z art. art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

8. Podniesione przez skarżącego wątpliwości wykładnicze mają dotyczyć przepisów art. 136 ust. 3 p.o.ś. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś., a mianowicie tego, czy na podstawie tych przepisów prawa właścicielowi nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania przysługuje wyłącznie roszczenie o zwrot już poniesionych kosztów nakładów obejmujących zabezpieczenia akustyczne, czy też dopuszczalne jest również dochodzenie odszkodowania w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione. W kwestii tej Sąd Najwyższy wypowiedział się uchwałą Sądu Najwyższego z 28 października 2022 r., III CZP 100/22, uznając, że co do zasady, właścicielowi nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania nie przysługuje odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia w budynku znajdującym się na tej nieruchomości odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione. Stanowisko to nie jest jednak powszechnie przyjmowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W części orzeczeń przyjmuje się, że z chwilą wejścia w życie uchwały ustanawiającej obszar ograniczonego użytkowania może więc dojść do wyrządzenia tzw. szkody akustycznej, ponieważ zmieniają się wymagania techniczne dotyczące budynków znajdujących się w tej strefie. Jeżeli budynek mieszkalny nie spełnia wymaganych standardów akustycznych, to obowiązek zapewnienia właściwego klimatu akustycznego, poprzez zastosowanie stosownych rozwiązań technicznych, wypełnia przesłanki szkody w ujęciu cywilistycznym. Pomimo stanowiska wyrażonego w cyt. wyżej uchwale, przeważa w orzecznictwie pogląd, iż nie jest zasadne uzależnianie powstania roszczenia odszkodowawczego z tytułu kosztów rewitalizacji akustycznej w budynku mieszkalnym od poniesienia tych wydatków (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2024 r., II CSKP 555/23; z 7 lutego 2025 r., II CSKP 289/23; z 7 lutego 2025 r., II CSKP 373/23; z 5 marca 2025 r., II CSKP 268/23; postanowienia SN z: 23 stycznia 2025 r., I CSK 198/24; z 27 lutego 2025 r., I CSK 3092/23, i z 3 czerwca 2025 r., I CSK 3342/23). Stanowisko to podziela Sąd Najwyższy w niniejszym składzie.

9. Nie znajduje uzasadnienia także twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Problem momentu, od którego poszkodowany może domagać się odsetek od za opóźnienie spełnienia pieniężnego świadczenia odszkodowawczego jest przedmiotem dyskusji zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie. Już samo to zatem oznacza, że rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego nie powinno być kwalifikowane jako oczywiście wadliwe w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W zakresie spraw dotyczących roszczenia odsetkowego poszkodowanego właściciela nieruchomości znajdującej się w obszarze ograniczonego użytkowania stanowisko Sądu Apelacyjnego mieści się w raczej przeważającym nurcie orzecznictwa Sądu Najwyższego. Odnotować można choćby, że w wyroku z 14 czerwca 2024 r., II CSKP 1655/22, SN uznał, że w zakresie, w jakim wskazana w wezwaniu do zapłaty kwota roszczenia okazała się uzasadniona, wezwanie do zapłaty skutkuje powstaniem opóźnienia, a w konsekwencji obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na to, że informacje konieczne do zweryfikowania wskazanej przez powoda kwoty i ostatecznego ustalenia wysokości szkody zostały zgromadzone w toku postępowania sądowego. Podobnie rozważany problem rozstrzygnął SN w wyroku z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22, uznając, że ustalenie odszkodowania według cen z chwili wyrokowania (art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c.) nie stoi na przeszkodzie zasądzeniu odsetek od daty opóźnienia, które w przypadku świadczeń, których termin spełnienia nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, należy łączyć z wezwaniem do zapłaty (art. 455 k.c.).

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

12. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

(G.N.-J.)

[SOP]

